

PILOTNI PROJEKT VAC-PACT
ZAUPANJE V CEPLJENJE –
OZAVEŠČANJE PACIENTOV IN
STROKOVNJAKOV, KOMUNICIRANJE Z
NJIMI IN NJIHOVO ZAUPANJE

Cepljenje in bolezni dihal

Financirala
Evropska unija

Status quo

- Vsako leto na tisoče odraslih oseb po svetu zboli za boleznimi, ki bi se jih lahko preprečilo s cepivi.
- Osebe z **boleznimi dihal** so na splošno bolj izpostavljene zapletom zaradi **bolezni, ki se jih lahko prepreči s cepivi**.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) ocenjuje:

262 milijonov ljudi

po vsem svetu ima astmo

65 milijonov ljudi

ima kronično obstruktivno pljučno bolezen (KOPB)

... in še **več milijonov drugih** ima alergijski rinitis in druge kronične bolezni dihal, ki so redko diagnosticirane.

Cepljenje je pomemben korak k zagotovitvi, da ostanete zdravi. **Obrnite se na svojega zdravstvenega delavca, pogovorite se o svoji situaciji in zdravstvenih potrebah ter poskrbite za ustrezno cepljenje.**

Pregled **bolezni dihal**

Kronične bolezni dihal so kronične bolezni dihalnih poti in drugih delov pljuč. Razdelimo jih lahko na **obstruktivne bolezni pljuč** in **restriktivne bolezni pljuč**.

- **Obstruktivne bolezni pljuč**, kot so astma, kronična obstruktivna pljučna bolezen (KOPB) in bronhiektazija, povzročajo večje težave ob izdihavanju.

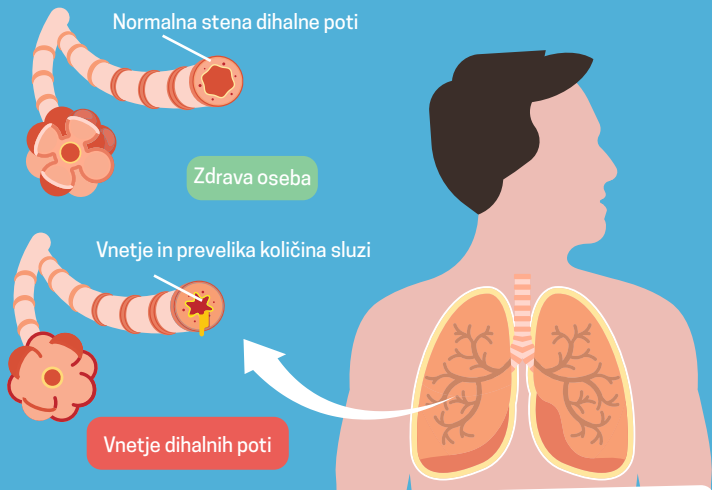
- **Restriktivne bolezni pljuč**, kot so pljučna fibroza, kronični sinusitis in poklicne pljučne bolezni, so bolezni, ki lahko povzročijo težave z omejevanjem sposobnosti vdihavanja.

Kronične bolezni dihal so trenutno neozdravljive, vendar **lahko z zdravljenjem, preventivno nego in spremembami življenjskega sloga živite dolgo zdravo življenje!**

Pregled boleznih dihal

... nadaljevanje

- Pri **zdravem pacientu** je stena dihalne poti običajno obložena in brez sluzi.
- Pri pacientu z **vnetjem dihalnih poti** pa je stena dihalne poti vnetja, odebjeljena in napolnjena s sluzjo, kar lahko otežuje dihanje.

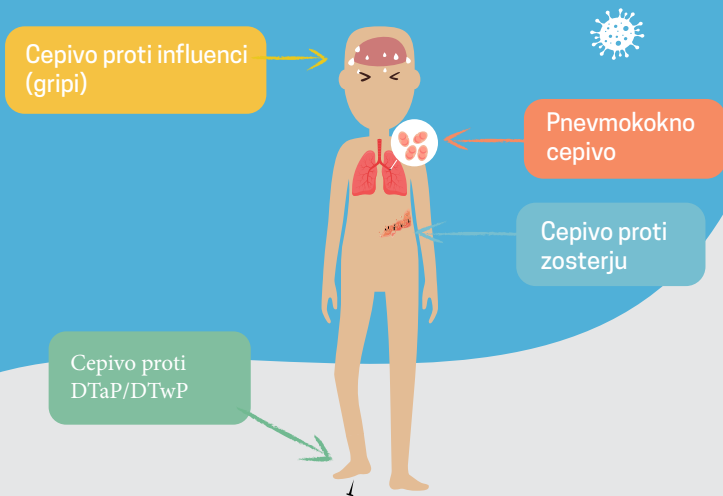
Določene bolezni, ki se jih lahko prepreči s cepivi, lahko tudi povečajo oteklost dihalnih poti in pljuč. Kombinacija navedenega lahko privede do pljučnice in drugih hudih boleznih dihal.

Ključna cepiva

Vemo, da so **osebe z boleznimi dihal** bolj izpostavljene zdravstvenim tveganjem, povezanim z boleznimi, ki se jih lahko prepreči s cepivi.

Navajamo štiri ključna cepiva, ki v skladu s priporočili Centers for Disease Control and Prevention, CDC (centrov za preprečevanje in nadzor bolezni) pomagajo omiliti navedena tveganja:

- Določena cepiva za osebe z oslabljenim imunskim sistemom niso priporočljiva. **Za vsak posamezen primer se posvetujte z zdravstvenim delavcem.**
- Ne pozabite: redni obiski zdravnika predstavljajo priložnost za obvladovanje bolezni dihal, njeno spremljanje in nenehno izobraževanje pacientov.

COVID-19

11. marca 2020 je SZO **nalezljivo bolezen dihal** COVID-19, ki jo povzroča na novo odkriti koronavirus, označila za globalno pandemijo, ki prizadene ljudi vseh starosti.

- Simptomi se običajno pojavijo od 3 do 7 dni po izpostavitvi virusu, včasih pa se lahko pojavijo šele po 14 dneh.

Značilni simptomi

Vročina

Kašelj

Težave z dihanjem

Utrujenost

Bolečine v mišicah

- Redki in hudi zapleti lahko vključujejo okužbo pljuč, bolezni ledvic in celo smrt.
- Osebe z boleznijo dihal spadajo v **visoko tvegane skupine v zvezi s COVID-19** in pri njih obstaja večja verjetnost pojava hudih simptomov.
- Resnost bolezni COVID-19 je **povezana z višjo starostjo** (>60 let) in obstojem **več drugih zdravstvenih težav**. Iz nedavnih podatkov je razvidno tudi, da obstaja pri moških nekoliko večja stopnja tveganja.

COVID-19 ... nadaljevanje

Zaradi večjega tveganja slabih zdravstvenih izidov kot posledice bolezni COVID-19 pri osebah z boleznijo dihal je pomembno, da se te osebe vključijo v prednostne skupine programov cepljenja.

Do septembra 2021 je Evropska agencija za zdravila (EMA) odobrila naslednja cepiva proti bolezni COVID-19 za uporabo v Evropski uniji: **Comirnaty** (Pfizer-BioNTech), **Spikevax** (Moderna), **Vaxzevria** (AstraZeneca) in **Janssen**.

Informirana odločitev

Ključnega pomena je, da se nizko stopnjo interesa za cepljenje in obotavljanje obravnava prek **odprtega dialoga, podprtega z znanstvenimi dokazi**. Prilagoditi je treba **vseživljenjski pristop do cepljenja** v povezavi s skupnim odločanjem na podlagi informacij.

Listina o opolnomočenju bolnika Evropskega foruma bolnikov (European Patient's Forum, EPF) se zavzema za zdravstveno oskrbo, usmerjeno v paciente, prek naslednjih načel:

Ste več od svojega zdravstvenega stanja!

Opolnomočeni ste v obsegu, ki si ga želite.

Ste enakopraven partner pri vseh odločitvah, povezanih z vašim zdravjem.

Informacije, ki jih potrebujete, lahko zahtevate v preprosto razumljivi obliki, vključno z vašimi lastnimi zdravniškimi kartotekami.

Zdravstveni delavci in naš zdravstveni sistem aktivno spodbujajo vse paciente za pismenost na področju zdravja.

Na voljo vam je stalna podpora, ki jo potrebujete za upravljanje lastne zdravstvene skrbe. Preprosto prečitajte.

Vaše izkušnje so ključno merilo kakovosti zdravstvene oskrbe.

Lahko tudi sodelujete in ocenjujete skupno snovanje storitev zdravstvene oskrbe, da bodo kar najbolj po meri vsakogar.